

❖ شرح بیماری

سرطان تیروئید رشد بی‌رویه و غیرطبیعی سلول‌های غده تیروئید است. غده تیروئید به شکل پروانه و در جلوی گردن قرار گرفته است. این غده هورمون‌هایی برای مصرف منظم انرژی و عملکرد صحیح بدن را ترشح می‌کند.

سرطان تیروئید سرطانی کاملاً غیر رایج است. افرادی که مبتلا به این سرطان می‌شوند بسیار خوب و فوری درمان می‌شوند. چند سال بعد از درمان ممکن است سرطان دوباره عود کند.

تیروئید هورمون‌هایی ترشح می‌کند که منجر به تنظیم ضربان قلب، فشار خون، دمای بدن و وزن می‌شود.

- ✓ مشکل تنفسی و یا خس خس سینه
- ✓ خشن شدن صدا
- ✓ سرفه‌های مکرر که مربوط به سرماخوردگی نیست

علل شایع و عوامل خطر

- ✓ متخصصان عامل اصلی ایجاد سرطان را نمی‌دانند اما مانند سایر سرطان‌ها، تغییرات ساختار ژنتیکی مهم‌ترین عامل تشدید کننده این سرطان است. این تغییرات می‌تواند شامل تغییرات ارثی که با بالا رفتن سن بروز پیدا می‌کند، باشد.
- ✓ در افرادی که دائم در معرض تشعشعات رادیواکتیو هستند، احتمال بیشتری برای ابتلا به این سرطان وجود دارد. قرارگیری در معرض پرتوها در گذشته علی‌الخصوص در سر، گردن، و قفسه سینه (در دوران کودکی) می‌تواند شما را در معرض ابتلا به سرطان قرار دهد.
- ✓ این سرطان بیشتر در خانم‌ها رخ می‌دهد.

❖ عوارض احتمالی

- ✓ علی‌رغم درمان امکان برگشت این سرطان وجود دارد. در اکثر مواقع برگشت این بیماری در پنج سال اول پس از جراحی رخ می‌دهد اما امکان برگشت آن سال‌ها پس از درمان نیز وجود دارد.
- ✓ جراحی تیروئید عوارض احتمالی مانند خونریزی و عفونت به همراه دارد.
- ✓ هنگام جراحی امکان آسیب رسیدن به غده‌های پاراتیروئیدی وجود دارد که می‌تواند منجر به کاهش کلسیم در بدن شود.
- ✓ حین جراحی همچنین امکان آسیب رسیدن به اعصاب تارهای صوتی نیز وجود دارد که می‌تواند منجر به فلج تارهای صوتی، خشن شدن صدا، نرم شدن صدا یا اشکال در تنفس شود.

❖ تشخیص

- ✓ برخی افراد ممکن است هیچ یک از این علائم مذکور را نداشته باشند. پزشک با معاینه فیزیکی گردن به وجود تومور یا بزرگ شدن بیش از اندازه غده پی می‌برد.
- ✓ پزشک پس از معاینه غده تیروئید و بررسی تغییرات فیزیکی ایجاد شده در این غده از شما سوالاتی در مورد سابقه خانوادگی این بیماری یا سابق مواجه با اشعه‌ها و امواج مضر خواهد پرسید.
- ✓ آزمایش خون برای سنجش عملکرد غده تیروئید.
- ✓ نمونه برداری از غده تیروئید: اگر غده‌ای در گردن شما مشکوک به سرطان تیروئید باشد، پزشک نمونه برداری می‌کند تا بافت غده تیروئید را مورد آزمایش قرار می‌دهد. نمونه‌برداری یک روند ساده برای برداشت قسمتی از بافت غده تیروئید به وسیله سرنگ و آزمایش آن است.
- ✓ گاهی نتیجه نمونه برداری واضح نیست بنابراین جراحی برای برداشتن کل یا قسمتی از غده تیروئید قبل از پی بردن به سرطان نیز انجام می‌گیرد.
- ✓ تصویربرداری: پزشک برای تشخیص میزان گسترش سرطان تیروئید ممکن است از چندین روش تصویربرداری مانند سی.تی.اسکن، پت اسکن و سونوگرافی استفاده کند.
- ✓ آزمایشات ژنتیکی

❖ درمان

- ✓ سرطان تیروئید اغلب با جراحی یا ید درمانی درمان می شود و به ندرت نیاز به پرتودرمانی یا شیمی درمانی است. روش درمانی به سن ، نوع سرطان تیروئید و مرحله سرطان بستگی دارد . مرحله سرطان همان شدت و میزان شیوع سرطان است.
- ✓ **برداشتن کامل غده تیروئید :** در اغلب موارد غده تیروئید توسط پزشک به صورت کامل برداشته می شود اما در اکثر مواقع جراح به منظور جلوگیری از آسیب به غده های پاراتیروئید، رگه هایی از تیروئید را باقی می گذارد که در این صورت غده تیروئید به صورت کامل خارج نمی شود.
- ✓ **خارج کردن گره های لنفی از گردن :** گاهی جراح هنگام خارج کردن غده تیروئید ، گره های لنفی بزرگ شده را نیز خارج می کند تا به منظور تشخیص میزان گسترش سرطان، بافت آن را به آزمایشگاه بفرستد.
- ✓ **برداشتن بخشی از تیروئید :** در برخی شرایط خاص هنگامی که سرطان بسیار کوچک است تنها بخش مبتلا از غده تیروئید برداشته می شود.
- ✓ اطلاع از ابتلا به سرطان ، غیرقابل تحمل و خسته کننده است. ممکن است احساس ترس ، ناراحتی یا حتی عصبانیت کنید. با افرادی که مشکل مشابه شما را دارند صحبت کنید. از پزشک خود برای شناسایی گروه های حامی کمک بگیرید.
- ✓ **پرتودرمانی:** پرتودرمانی می تواند با استفاده از ید رادیواکتیو یا به روش پرتودرمانی خارجی انجام شود. در روش اول یعنی همان استفاده از ید رادیواکتیو ، محلول ید رادیواکتیو به

- صورت مایع یا کپسول هایی بلعیده می شود. یدی که از این طریق وارد بدن می شود توسط غده تیروئید جذب خواهد شد. سپس با استفاده از پرتودرمانی سلول های سرطانی هدف گرفته شده و از بین خواهند رفت.
- ✓ **شیمی درمانی:** در این روش با استفاده از داروهای شیمیایی سلول های سرطانی از بین می روند. در مواردی که روش های درمانی قبلی، جراحی و پرتودرمانی مازایه اهداف درمانی نرسانند و یا در مواردی که سرطان به بخش های دیگر از بدن نیز کشیده شود ، شیمی درمانی می تواند بهترین راهکار درمانی در نظر گرفته شود.

❖ رژیم غذایی و تغذیه

- ✓ ممکن است تا مدت زمان مشخصی بعد از جراحی بلعیدن مواد غذایی برای شما دردناک باشد. توصیه می شود رژیم غذایی خود را با مصرف نوشیدنی های سرد، بستنی، تکه های یخ آغاز کرده و سپس غذاهای نرم مانند پودینگ، ماست، میوه های کنسروی یا پخته شده، سیب زمینی له شده یا تخم مرغ زده شده مصرف کنید. از مصرف غذاهای خشک مانند چیپس و سبزیجات خام و مواد خوراکی اسیدی مانند آب پرتقال یا گوجه خودداری کنید.
- ✓ اگر بلافاصله بعد از نوشیدن سرفه می کنید. سعی کنید از نوشیدنی های غلیظ مانند اسموتی استفاده کنید.

- ✓ از یک رژیم غذایی سالم پیروی کنید. در صورتی که حس می کنید اشتها ی چندانی برای خوردن ندارید سعی کنید به جای مصرف یک یا دو وعده غذایی سنگین، تعداد وعده های غذایی را افزایش داده و میزان غذا در هر وعده را کم کنید.
- ✓ مواد غذایی با پروتئین، کالری و ویتامین بالا را در رژیم غذایی خود بگنجانید تا به این ترتیب از کاهش انرژی و وزن خود پیشگیری کنید.
- ✓ برای حفظ انرژی و قدرت خود سعی کنید از کاهش وزن پیشگیری کنید.

❖ دارو

- ✓ پس از درمان جراحی، شما باید به صورت مداوم داروی لووتیروکسین را مصرف کنید و طبق تجویز پزشک هر چند وقت یک بار برای کنترل سطح هورمون های خون باید آزمایش خون بدهید.

❖ در چه شرایطی به پزشک مراجعه نمایید؟

- ✓ در صورت بروز علائم سرطان تیروئید.
- ✓ در صورت بروز دیگر علائم نگران کننده.

تهیه و تنظیم:

گروه آموزش به بیماران ارتقای سلامت بیمارستان مهراد